

Valse Constant te koop op Marktplaats

Door Sarah Jongelen voor Kunstbeeld, maart 2008

Op de internetsite www.marktplaats.nl was begin dit jaar een 'bijzonder leuke Constant' te koop, die volgens senior conservator Ludo van Halem van het Stedelijk Museum Schiedam niet origineel was. Constant Nieuwenhuys stierf drie jaar geleden en is één van de oprichters van Cobra.

De signering Constant '81 was 'krukkig en onhandig', zegt Van Halem. 'Het leek niet op zijn handtekening. Ook kwam het werk niet overeen met dat wat hij in die tijd maakte.' Van Halem vermoedt dat de handtekening onecht is en spreekt van valsheid in geschrifte en poging tot oplichting. Onbekend is wie het werk wel heeft gemaakt.

Aanbieder is ene 'Pierre uit Breda', die meldde dat het in 'bijzonder goede staat' verkeerde. Ton Cremers, beveiligingsadviseur van musea, stuurde hem tweemaal een mailtje met de mededeling dat het werk niet authentiek is, maar kreeg geen reactie. Vijf dagen nadat Pierre het werk op Marktplaats zette, waren de biedingen al opgelopen naar € 1.350, -. *Another Face* luidde de titel, wel een heel toepasselijke naam voor een vervalsing.

Van Halem kwam de vervalsing op het spoor toen hij twee andere werken van Constant op Marktplaats bekeek. Die etsen zijn niet opgenomen in het standaardboek over zijn grafiek maar hij vermoedt dat deze wel authentiek zijn.

Naar aanleiding van zijn vondst zocht hij contact met Marktplaats. De site kent een button 'in strijd met de regels', waaronder staat dat je geen namaakartikelen mag aanbieden. Van Halem: 'Dan is de vraag: is dit een namaakartikel? Dat is iets voor juristen.'

Van Halem stuurde tevens een mailtje naar Ton Cremers, die zich ongerust maakt over de reacties tot dusver. Pas als Marktplaats meerdere klachten ontvangt over de adverteerder, worden gerichte stappen ondernomen. 'Het is blijkbaar geen ernstige zaak dat een vervalsing als authentiek op Marktplaats wordt aangeboden.'

Cremers kreeg eveneens het advies aangifte te doen bij de politie. 'Belachelijk', zegt hij. 'Ik ben helemaal niet gedupeerd. Je bent pas gedupeerd als je de vervalsing hebt gekocht.' Toen hij het voorval bij het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) wilde melden, werd hij doorverwezen naar de politie in de woonplaats van de dader. 'Dan moet ik naar Breda, waar de aanbieder woont.' Na enig gesputter kon hij toch terecht bij de politie in zijn eigen woonplaats.

Voor Cremers is deze afschuifcultuur kenmerkend voor Nederland. Was dit in Frankrijk gebeurd, dan was de aanbieder al lang opgepakt. Dit zegt iets over de laconieke opvatting in Nederland.'

Ongeveer twee weken later meldde pr specialist Rianne van der Sar van Marktplaats dat het werk was verwijderd. 'Dagelijks worden er ruim 210.000 nieuwe advertentie op Marktplaats.nl geplaatst. Met deze aantallen kun je je voorstellen dat het voor ons niet te doen is advertenties te controleren en dit doen wij dan ook niet. Wij zijn op dit gebied afhankelijk van tips die we van onze gebruikers krijgen. Gelukkig hebben we een zeer actieve gebruikersgroep, waardoor we snel kunnen ingrijpen mocht dit nodig zijn.

'Wat betreft het kunstwerk van Constant Nieuwenhuys hebben we contact opgenomen met Pictoright, de instantie die de auteursrechtelijke belangen van Constant behartigt, over ons Melding van Inbreuk programma. Zij zijn inmiddels lid geworden en wij hebben de advertentie verwijderd.' Onduidelijk blijft evenwel of 'Pierre uit Breda ' het kunstwerk inmiddels al verkocht had.